

АНАЛИТИЧНА СПРАВКА

за изготвяне на проект на Годишен доклад за младежта за 2016 г.

.....Областна администрация Благоевград.....

(Институция - наименование, съкращение, община, ЕКАТТЕ и др.)

Проблемът на отпадането на ученици, подлежащи на задължително обучение има социално, икономическо, етнокултурно и образователно измерение.

Разработената система за регистриране на преместени и отпаднали от училище ученици дава възможност да се проследява тяхното движение и възможности за продължаване на образованието и социалното им включване.

Едновременното действие на икономически, образователни и етнокултурни фактори, които са рискови за отпадане на ученици, оказва най-силно влияние и се проявява най-вече в ромските квартали. Там са насочени и нашите усилия, но все още не може да се преборим с явлението непосещаване на учебните занятия. Икономическите причини за напускане на училище (ниски доходи, нисък жизнен стандарт и битови условия, безработица и др.), влиянието на семейството и средата (отглеждане на деца в непълни семейства, ниско образователно равнище на родителите, нехайно и безотговорно родителство и др.) и образователните фактори (ниска степен на училищна готовност, трудности при усвояване на учебния материал, нередовно посещаване на училище, конфликти с учители и съученици) си взаимодействат и поставят децата в особено висок риск от отпадане от училище.

Предвид сложността на явлението „отпадащи ученици от училище”, а съгласно влезлия в сила от 1.08.2016 год. Закон за предучилищното и училищното образование „отписани”, поради трайно непосещаване на учебните занятия и комплексното действие на причините, които го пораждат, е необходимо тясно сътрудничество между отговорните фактори на местно равнище за успешното и трайно преодоляване на този проблем. Тук най-съществена роля играе родителя, но за съжаление в по-голямата част от случаите той отсъства в тази си функция по различни причини/преди всичко работа в чужбина, незаинтересованост и липса на ценности/.

Отпадналите ученици от образователната система имат следните характеристики:

- според възрастта - след навършване на 11 години.
- според достигнатия клас - най-много ученици отпадат в 5, 6 и 8 клас.
- според принадлежността към определен етнос –главно роми.

Едновременното действие на икономически, образователни и етнокултурни фактори, които са рискови за отпадане на ученици, оказва най-силно влияние и се проявява най-вече в ромските квартали. Икономическите причини за напускане на училище (ниски доходи, нисък жизнен стандарт, лоши битови условия, безработица и др.), влиянието на семейството и средата (отглеждане на деца в непълни семейства, ниско образователно равнище на родителите, нехайно и безотговорно родителство и др.) и образователните фактори (ниска степен на училищна готовност, трудности при усвояване на учебния материал, нередовно посещаване на училище) си взаимодействат и поставят децата в риск от отпадане от училище.

За средношколците основните причини са бедността, занижения родителски контрол и липсата на мотивация за учене.

Община Банско провежда действия, мерки и политики по превенция и ограничаване на отпадането от училище. Данни за тях се съхраняват и в документацията на отдел „Образование, младежки дейности и спорт” към общинската администрация.

През 2015/2016 учебна година са **отпаднали 2-ма ученика** от 5 и 7 клас на СУ „Неофит Рилски”, гр.Банско. В сравнение с по-миналата учебна 2014/2015г., броят им е намалял от 5 на 2-ма ученика.

През 2016 год. от училищата в **Община Белица** са отпаднали 5-ма ученици от 9-ти клас-2, от 10-ти клас-1 и от 11-ти клас-2, поради семейни причини.

Успешно завършили средното си образование са 44 ученици; 25 са продължили във ВУЗ, по данни от Директорите на училищата през отчетната година 17 младежи успешно са завършили висше образование.

В **Община Благоевград** голяма част от децата, отпаднали от училище са от ромски етнически произход. Част от родителите на тези деца не полагат грижи тях, не ги мотивират достатъчно за да продължават своето образование.

Заниженият родителски контрол, бедността, ранното сключване на брак и раждане са едни от причините децата от ромски произход да отпадна от училище.

Община Сандански

Брой на обхванатите ученици във възрастовата група от 15 до 18 години в учебните заведения на територията на общината е 1471.

В резултат на предприетите мерки броя на отпадналите ученици поради трайно отсъствие от училище е сведен само до 2 отписани ученика за 2016 год., спрямо 38 за 2015 год. Голям брой ученици се преместват със семействата си в чужбина и тяхното проследяване затруднява общинската администрация. Преди всичко, тяхната възраст е под 15 години.

Тенденцията на приетите младежи от град Сандански във висши учебни заведения се запазва и през 2016 година, като техният брой е леко завишен и са 205, от които 9 са в държави от ЕС /Франция, Англия, Германия/, а за завършилите висше образование няма данни.

Община Сатовча:

През 2016 год. няма млади хора отпаднали от училище. През учебната 2015/2016 в община Сатовча функционираха 4- СОУ, 6- ОУ, 3- НУ, където се обучаваха общо 1614 деца, от тях имаме 103 абитуриенти, като кандидатстващите за прием във висши училища бяха 42 души.

През 2016 год. завършващи висше образование в община Сатовча бяха 21 човека, като една голяма част от тях продължават образованието си по магистърска степен.

Община Струмяни

Основа за социализирането и реализирането на младите хора е образованието.

В Община Струмяни има само едно училище, където се обучават всички деца от общината. Училището предоставя и гарантира равнопоставен достъп до образование на всички деца и младежи независимо от местоживеене и етническата принадлежност, в т.ч. извънкласни дейности.

На студентите през 2016 г. бяха предоставени отлични възможности за придобиване на практически опит и усъвършенстване на уменията им в съответствие с потребностите на пазара на труда. Участието на 10 студенти в практическо обучение в реална работна среда, осигурено по проект „Студентски практики“, улесни прехода от образователната институции към работното място и допринесе за успешна реализация на трудовия пазар.

Разглежданите индикатори в Националната стратегия за младежта (2010-2020) са както следва:

Приоритет I. Насърчаване на икономическата активност и кариерното развитие на младите хора

В условията на пазарна икономика от най-важно значение за младите хора е предстоящото им трудово и социално реализиране. Към този план трябва да съществуват добри перспективи за осигуряване на заетост, поддържане и подобряване условията на труд, както и добра среда за разширяване на възможностите за интегриране.

Причините за младежка безработица могат да се обединят в няколко аспекта:

- дисбаланс между реалното търсене на пазара на труда и младежите с определено професионално направление;
- занижено равнище на професионална квалификация, дължащо се на слаба практическа подготовка и ниска информираност;
- слабо търсена или неточна професионална ориентация;
- липсата на трудов опит, който е основен фактор за всеки работодател при подбор на кадри;
- демотивация от предлаганото заплащане при несъобразяване или пренебрегване на дадената квалификация и др.

Позицията на младите хора на пазара на труда е специфична, тъй като в повечето случаи те нямат трудов опит по придобитата специалност. Ключов момент при създаването на възможности за младите хора да намерят своето място в обществото, да постигнат икономическа независимост и да се развият, е намирането на подходящо работно място. Обществото следва да предлага възможности за реализация на пазара на труда на младите хора, за предотвратяване на продължителната безработица. По данни на Националния статистически институт, коефициентът на младежката безработица (15 – 29 г.) намалява през последните няколко години. Същевременно коефициентът на заетостта за същата група нараства.

БЕЗРАБОТНИТЕ МЛАДЕЖИ ДО - 24 години през 2016 година

/% и пункт/

Област:	2016г.	2015г.	Изменение /+ или -/
<i>A</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
Благоевградска	5,5 %	6,5%	-1
за Региона	5,6%	6,8%	-1.2

През 2016 година средногодишният брой на безработните младежи до 24 години регистрирани в бюрата по труда от областта е 1 032 лица и в сравнение със същия период на предходната 2015 година се отчита спад с 322 лица /23,8%/.

Наблюдава се тенденция към намаляване на броя регистрирани в бюрата по труда младежи като относителният дял спрямо всички регистрирани безработни лица е /5,5%/ и спрямо отчетния период на 2015г. е намалял с /1 пункт/.

□ Младежи до 29 годишна възраст

През анализирания период на 2016 година средногодишният брой на безработните младежи до 29 години, регистрирани в бюрата по труда е 2 771, от тях 1 032 са младежите до 24 годишна възраст. В сравнение със същия период на предходната година младежите до двадесет и девет годишна възраст са намалели с 639 лица /18,7%/. Преобладаващата част от безработните младежи са без квалификация и с основно и по-ниско образование.

През анализирания период януари - декември на 2016 година усилията на бюрата по труда от областта бяха насочени към намаляване на младежката безработица, чрез прилагане на насърчителни мерки за устройването им на работа и за по-добрата им реализация на пазара на труда. Проект "Шанс за работа - 2016", Програмата "Старт в кариерата", схема „Младежка заетост” по ОП „РЧР” и схема „Обучения и заетост за младите хора” по ОП „РЧР” 2014 - 2020 и включването им в заетост посредством Националния план за изпълнението на Европейската гаранция за младежта и Националния план за действие по заетостта 2016. Те са една добра алтернатива за стартова реализация на младите хора. Лицата от тази рискова група на пазара на труда трудно се реализират на пазара на труда, поради липса на стаж, професионални умения и опит и липса на трудови навици.

БЕЗРАБОТНИТЕ МЛАДЕЖИ ДО - 29 години през 2016 година

/% и пункт/

Области:	2016г.	2015г.	Изменение или -/ +
<i>A</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
Благоевградска	14,6%	16,3%	-1,7
За Региона	14,8%	16,6%	-1,8

НП „СТАРТ НА КАРИЕРАТА”

Основната цел на програмата е да бъдат осигурени възможности за придобиване на трудов стаж на безработни младежи, завършили средно или висше образование, с цел улесняване на прехода между образование и заетост.

За област Благоевград през 2016г. са включени 50 младежи до 29 годишна възраст.

Насърчаване на работодателите да наемат на работа безработните лица до 29-годишна възраст - (чл. 36, ал.1 от ЗНЗ)

Основна цел - Осигуряване на заетост на безработни младежи за срок от 12 месеца.

За област Благоевград през 2016г. са включени 149 младежи до 29 годишна възраст.

Насърчаване на работодателите да наемат на работа безработните лица до 29-годишна възраст с трайни увреждания , военноинвалиди, както и младежи от социални заведения, завършили образованието си (чл. 36, ал.2 от ЗНЗ)

Основна цел - Осигуряване на заетост на безработни младежи за срок от 12 месеца.
За област Благоевград през 2016г. са включени 2 младежи от социален дом до 29 годишна възраст.

Насърчаване на работодателите да наемат на работа на непълно работно време продължително безработни лица до 29-годишна възраст . (чл. 36а от ЗНЗ)

Основна цел - Осигуряване на заетост на безработни младежи за срок от 6 месеца.
За област Благоевград през 2016г. е включен 1 младеж до 29 годишна възраст.

Насърчаване на работодателите да наемат на работа безработни лица до 29-годишна възраст, завършили средно или висше образование и без трудов стаж . (чл. 36 б от ЗНЗ)

Основна цел - Осигуряване на заетост на безработни младежи за срок от 6 месеца.
За област Благоевград през 2016г. са работили 2 младежи до 29 годишна възраст.

Насърчаване на работодателите да разкриват работни места за стажуване за безработни лица до 29-годишна възраст (чл. 41 от ЗНЗ)

Основна цел - Осигуряване на заетост за стажуване безработни младежи за срок от 6 месеца.

За област Благоевград през 2016г. са включени 8 младежи до 29 годишна възраст.

Насърчаване на работодателите да наемат на работа безработни лица до 29-годишна възраст с основно или по-ниско образование и без квалификация за чиракуване (чл. 41а от ЗНЗ)

Основна цел - Осигуряване на заетост и обучение на конкретно работно място на безработни младежи с основно или по-ниско образование и без квалификация за чиракуване за срок до 6 месеца.

За област Благоевград през 2016г. са включени 4 младежи до 29 годишна възраст.

Проект «Нови Хоризонти».

Основна цел – Повишаване на пригодността за заетост на безработни лица от групите в неравностойно положение на пазара на труда с цел професионална реализация в реалната икономика и по този начин осигуряване на по-устойчиво развитие на икономиката и намаляване на живеещите в бедност.

За област Благоевград през 2016г. са включени 3 младежи до 29 годишна възраст.

Проект «Хоризонти» НПДЗ 2016 г.

Основна цел – Повишаване на пригодността за заетост и подобряване на възможностите за професионално и трудово развитие; повишаване на качеството на работна сила чрез придобиване на нови и/или подобряване на съществуващите знания ,умения и компетентности за постигане на съответствие между професионалните качества и квалификации на безработни лица и търсеното на пазар на труда; подкрепа за работодатели при наемане и осигуряване на заетост за безработни лица от приоритетните групи от активната политика през 2016 г.

За област Благоевград през 2016г. са включени 39 младежи до 29 годишна възраст.

„Шанс за работа 2016г.”

Основна цел - Осигуряване на обучение с последваща заетост на безработни младежи до 29 –годишна възраст.

За област Благоевград през 2016г. са включени 31 младежи до 29 годишна възраст.

Схема «Младежка заетост” по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” 2014-2020

Основна цел е «Предоставяне възможност на младежи до 29-годишна възраст, включително за стажуване/обучение по време на работа при работодател. Повишаване конкурентоспособността на младежите чрез осигуряване на стажуване или обучение,

което ще улесни прехода от образование към заетост, а и едновременно с това ще доведе до натрупване на ценен професионален опит, необходим за заемане на свободни работни места, заявени от работодатели.

За област Благоевград през 2016г. са включени 977 младежи до 29 годишна възраст.

Схема «Обучения и заетост за младите хора» по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” 2014-2020

Основна цел е интеграция на безработните младежи до 29-годишна възраст вкл., регистрирани в дирекции «бюро по труда» към Агенцията по заетостта, на пазара на труда чрез заетост при работодател или посредством осигуряване на обучения и субсидия за продължителна заетост. Проекта ще спомогне за улесняването на прехода от образование към заетост за безработни младежи, които ще получат първи или нов шанс за работа, нови или усъвършенствани професионални знания и умения, придобити на работното място, както и придобиването на професионална квалификация и ключови компетентности по чужд език и дигитална компетентност.

За област Благоевград през 2016г. са включени 635 младежи до 29 годишна възраст.

Община Банско: Младите регистрирани лица от 18 до 29 вкл. са **78** / при 74 през 2015г., 240 през 2014г. и 118 през 2013г./ От тях:

- с висше образование - 13,
- със средно образование - 96,
- с основно - 8 ,
- с начално и по-ниско - 7.

Младежите, които са получили консултиране за намиране на работа, за развитие на собствен бизнес и за възможности за преквалификация и за професионални обучения са **78**.

Нито един младеж не е повишил своето образование и професионална квалификация чрез посредничеството на дирекция „Бюро по труда”, гр.Разлог през 2016 година.

Бюрото по труда е осигурило заетост на **75 младежи** по национални и европейски програми през 2016г.:

- по национални програми по ЗНЗ – 12 младежи,
- по ОП РЧР - 63

При кандидатстване по програми и проекти за заетостта, приоритет на общината е целевата група на младежи до 29 години.

По **НП „Старт в кариерата”** през 2016г. от община Банско е осигурена заетост само на едно лице на възраст до 29 години.

През 2016 година млади хора на възраст до 25 години не са проявили инициатива за развитие на собствен бизнес и самонаемане. Най–главната причина е липсата на опит и финансови средства на младежите, както и икономическата криза в страната.

За отчетната година в **Община Белица** се реализираха на пазара на труда младежи на възраст до 29 години

- 1 лице с висше образование по програма „Старт в кариерата”;
- 2-ма здравни медиатори по проект на Сдружението „Национална мрежа на здравните медиатори”;
- 1 лице по Регионална програма за заетост
- 161 лица по програма „Обучение и заетост за младите хора“

През отчетната 2016 год. 70 - ученика са получили съвети и информация, относно професионалното им ориентиране.

Нараства броя на младежите до 29 години, които кандидатстват по ПРСР 2014-2020 г. по Мярка 6 „Развитие на стопанства и предприятия“ подмярка 6.1. „Стартова помощ за млади земеделски стопани“. Издадени са положителни становища на младежи, желаещи да кандидатстват за отглеждане на калифорнийски червеи, пуйки, зайци и др.

Община Благоевград:

Един от основните приоритети на Община Благоевград е насочен към работа в посока на дейности и ангажимент младите хора да бъдат информирани, реализирани, активни и да намерят своето отговорно място в съвременното и динамично общество.

Позицията на младите хора на пазара на труда е специфична, тъй като в повечето случаи те нямат трудов опит по придобитата специалност. Ключов момент при създаването на възможности за младите хора да намерят своето място в обществото, да постигнат икономическа независимост и да се развият, е намирането на подходящо работно място. Обществото следва да предлага възможности за реализация на пазара на труда на младите хора, за предотвратяване на продължителната безработица. По данни на Националния статистически институт, коефициентът на младежката безработица (15 – 29 г.) намалява през последните няколко години. Същевременно коефициентът на заетостта за същата група нараства.

Ежегодно Община Благоевград е съорганизатор на поредици семинари, обучения и практики за кариерно развитие на младите. Основен акцент в обученията са общуването им и работа с институции. Община Благоевград подкрепя младите хора, като се включва в инициативата за студентски практики, като приема стажанти за обучение в общинска администрация.

В последната година безработицата при младежта между 19-29 години намалява. Откриват се нови работни места, но поради ниското заплащане и невъзможност да упражняват професията, за която са учили, младежите не се включват активно в трудова дейност. Избират да заминат в чужбина, където заплащането е по – високо, но за сметка на това труда, който полагат не изисква висока квалификация /предимно в сферата на обслужването/.

За поредна година Община Благоевград активно си сътрудничи с Дирекция Бюро по труда гр. Благоевград в наемането на младежи до 29 години по програмите „Младежка заетост „ и „Старт в кариерата”.

Университетите на територията на Община Благоевград имат Кариерни центрове, където студентите кандидат студенти биха могли да се обърнат за подробна информация и насочване в каква сфера би било най – благоприятно за тях да се реализират.

Община Разлог:

1. Млади хора, отпадащи от училище; няма
2. Младежи, завършващи висше образование; 68
3. Заетост при младите хора;88.3%
4. Безработица сред младите хора;11.7%
5. Самонаемане и предприемачество;90%
6. Професионално ориентиране и реализация.88.3%

Община Сандански:

През 2016 год. Центъра за професионално ориентиране са преминали и насочени 260 ученика Ежегодно през месец декември с помощта на педагогически съветници и класните ръководители, учители се прави проучване на образователните и професионалните нагласи и желаниа на учениците от VII и VIII клас. Анализът от проучването подпомага професионалните учебни заведения, имащи отношение към формирането на държавния план-прием на учениците. За добрата разгласа доказателство е реализираният прием на ученици за учебната 2016/2017 год., както и заявления такъв за следващата учебна година.

Както в повечето градове извън столицата и големите областни центрове и за гр. Сандански и общината тенденцията на намаляване броя на младите хора, живеещи и

работещи в общината намалява. От общо 44658 население 5613 са на възраст от 15 до 29 години, което е 14.54 % от общия брой на населението. Спрямо 2015 год. процента на безработните младежи е намалял с 2 пункта.

В Дирекция “Бюро по труда”- Сандански за община Сандански са регистрирани общо 1302 безработни, като от 19 до 29 години регистрираните безработни младежи са 297, като 108 от тях са започнали работа и броя на останалите младежи – 189 е 14.52% или с 1.01% по-малък ръст на безработните спрямо 2015 год.

От изнесените по-горе данни е видно, че най-голям е дела на безработните във възрастовата група от 25 до 29 години, като преобладават тези със средно образование.

Отново и за 2016 година тенденцията за най-търсени професии остава, а именно: машинен оператор, шиене на облекла, камериерки, сервитьори, готвачи, бармани, продавач-консултанти, бизнес администрация. Остават неудовлетворени потребностите на бизнеса от заварчици, шлосери, ел. техници, шофьори, основно с категории С+Е и С+Д, както и строителни работници, работници озеленители и др.

Община Сатовча:

Забелязва се, че през 2016 год. в сравнение с други години намалява заетостта на младите хора в цеховете по населените места, причините за което са ниското заплащане и заминаване на сезонни бригади в чужбина. Ангажираните в частния сектор младежи през 2016 год. са около 40 души. В Общинска администрация- Сатовча през 2016 год. по проект „Обучение и заетост на младите хора” бяха ангажирани 12 лица, по програма „Старт в кариерата” бяха заети 2 лица. По други проекти в Общинска администрация- Сатовча бяха наети на работа още 5 лица до 29 годишна възраст. Освен това на постоянна работа в Общинска администрация- Сатовча бяха назначени още 3 лица в младежка възраст.

Община Струмяни:

Ключов момент при създаването на възможности за младите хора да намерят своето място в обществото, да постигнат икономическа независимост и да се развият, е намирането на подходящо работно място. След завършване на своето образование те се включват на пазара на труда като в повечето случаи нямат трудов опит по придобитата специалност.

През изминалата година в общинска администрация Струмяни е осигурена заетост на 2 младежи. В частния сектор също са наемани млади хора по Национални програми.

Общо 100 млади хора на възраст до 29 г. са консултирани за работа по програма „Осигуряване на заетост на млади хора“, както и са информирани за обучения в Българо-германски център за професионално обучение.

Приоритет II. Подобряване на достъпа до информация и качествени услуги

В изпълнение на Националния план за изпълнение на Европейската гаранция за младежта бюрата по труда на територията на областта организират:

- Професионално ориентиране на всеки регистриран безработен младеж;
- Мотивационно обучение;
- Обучение за придобиване на професионална квалификация и/или ключови компетентности, търсени на пазара на труда;
- Предоставяне Осигуряване на стажуване на работното място на младежи с образование и квалификация;
- Осигуряване на чиракуване на младежи с ниско равнище на образование и без квалификация.

Европейската гаранция за младежта

В изпълнение на Националния план за изпълнение на Европейската гаранция за младежта Дирекция „Регионална служба по заетостта“ – Благоевград е постигнала следните резултати през периода януари - декември 2016 година за област Благоевград : **включените младежи до 29 годишна възраст на територията на област- Благоевград са както следва :**

<i>целева група</i>	<i>Средногодишен брой регистрирани младежи към 31.12.2016г.</i>	<i>Постъпили на ПП</i>	<i>Постъпили на работа по програми</i>	<i>Постъпили на работа по мерки</i>	<i>Постъпили на работа по схеми на ОП „РЧР“</i>
младежи до 24 години	1 032	906	40	83	658
младежи от 25 до 29 години	2 771	1 629	85	104	739
Общо	3 803	2 535	125	187	1 397

Ателие за търсене на работа

Психологическите услуги са насочени най-вече към клиенти на ДБТ от групите в неравностойно положение на пазара на труда – с цел стимулиране на тяхната самоувереност и активно поведение на пазара на труда, планиране на кариерата, развитието им и повишаване на тяхната квалификация и мотивация за работа. Екипите активно провеждат мотивационни обучения, професионално ориентиране и консултиране на клиентите на бюрата по труда. Поддържат контакт с „Обединението на хора с увреждания” за насочването на лица с увреждания по програми и мерки за заетост и обучение. Участват в срещи и мероприятия, във връзка с предстоящата трудова реализация на децата от домовете лишени от родителски грижи. Работят в екип, съвместно с трудов посредник, за ресоциализация на освободените лица от местата за лишаване от свобода.

През 2016 г. в Ателиетата за търсене на работа са включени 2 625 младежи. С включването им в ателиетата се цели лицата да се запознаят с услугите, които предлагат бюрата по труда, да бъдат консултирани за правилното изготвяне на техният кариерен план, също така да бъдат подготвени за доброто им представяне при среща с бъдещ работодател както и подготвяне на необходими документи за кандидатстване на работа.

През 2016г. продължи реализацията на Проект BG05M9OP001-1.1.04 "Подобряване качеството и ефективността на публичните услуги за уязвимите групи на пазара на труда и работодателите" по ОП «РЧР» 2014-2020г..В Дирекция «Регионална служба по заетостта» - Благоевград е създаден «Кариерен център» където работят двама кариерни консултанта. В Центъра се предлагат следните услуги:

- Професионално информирание, ориентиране и консултиране на безработни , зети и учащи лица:

- Усвояване на стратегии за търсене на работа и идентифициране на очакванията на работодателите;
- Информирание за тенденциите на пазара на труда и възможностите за кариерно ориентиране;
- Планиране на професионалното развитие.

От 2013г. в **Община Банско** функционира електронна система „Акстър кметства” за онлайн административно обслужване на населението, към която са включени всички кметства и кметски наместничества от общината. Служителите на отделните кметства от общината, работят с общинската деловодна система, въпреки отдалечеността на работните им места. Така се улесни достъпът на гражданите до информация и административни услуги.

Въведени са 80 вида електронни услуги, достъпни на страницата на общината, което дава възможност на потребителите да подават своите заявления не само на гише, а и по електронен път. Създадена е разширена деловодна справка- информационна услуга, достъпна на общинската електронна страница, която показва всяка стъпка при изпълнението на подадените заявления. Работата на общинските служители е напълно прозрачна и предсказуема.

Община Белица: Информационни услуги за младежи предоставят ДБ „Бюро по труда“, Дирекция „Социално подпомагане“, Общинска служба „Земеделие“, Общински съвет-Белица, Общинска администрация, Туристически –информационен център, НЧ „Георги Годоров-1885г.“, библиотеките в читалищата по населените места.

От 2011 г. към читалищата в Белица и Бабяк бяха открити потребителски информационни центрове по програма "Глобални библиотеки – България" . Така се постигна една от основните цели - приобщаването на хората, в т.ч. младите хора и библиотеките към глобалното информационно общество. През отчетната година в потребителския информационен център по програмата бе проведено мероприятиято Лятно кино с БНТ1, като в продължение на няколко дни около 300 младежи на възраст от 15 до 29 г. посетиха безплатно прожекции на български и чуждестранни филми. Данните на Дирекция” Бюро по труда” гр.Гоце Делчев за младежката безработица към 31.12.2016 г. са следните:

Община Благоевград:

От 2016 година Община Благоевград има нов сайт и мобилно приложение за култура, спорт, туризъм и образование.

През 2015 година се реализира проект **„МИКЦ Благоевград – нова алтернатива, възможности и мотивация за младите хора”** финансиран от Министерство на младежта и спорта по Национална програма за младежта 2011 – 2015 г. Проектът се реализира от водеща организация СНЦ „Балкани без граници” в партньорство с Община Благоевград, СНЦ „Ръка за ръка” и СНЦ „СПОРТЕН КЛУБ ПОЦИ. Основната цел на МИКЦ-Благоевград бе да обогати информираността, знанията и опита на младите хора за възможностите сами да участват в организирането на собствения си живот, да повиши тяхната мотивация за собственото им развитие, да им помогне да се борят за собствените си права, като опознаят възможностите си, да подпомогне младежките общности да се реализират и адаптират към европейските ценности и стандарти.

Към центъра бе сформирани гъвкав екип от висококвалифицирани специалисти, които изпълняваха функциите на информационни консултанти /юрист, социален работник и кариерен консултант, медик, икономист, клиничен психолог, специалист „Информационни услуги” и специалист „Свободна зона”/. Те предоставяха информационни, консултантски услуги и обучения на реципиенти от следните целеви групи – младежи от 15 до 29 годишна възраст, младежки групи и организации, други граждански организации и заинтересовани страни. Услугите предоставени от Центъра бяха насочени към предоставяне на превантивна и навременна квалифицирана и

специализирана помощ под формата на безплатни индивидуални или групови консултации по въпроси и проблеми, съпътстващи младите хора в процеса на тяхното изграждане и развитие.

В рамките на проекта бе предоставяна, систематизирана, обработвана и разпространявана актуална и достъпна младежка информация чрез различни информационни канали (на място, по телефон и чрез интернет – сайтове и социални мрежи).

При стартирането на проекта бе организирана откриваща пресконференция, на която бяха представени планираните за изпълнение дейности и цели на предстоящия проект, на събитието бяха поканени представители на електронните и печатни медии в региона, с цел информацията да достигне до максимален брой потенциални бенефициенти.

Бяха проведени обучения под формата на шест обучителни семинари : „Организиране на младежки инициативи и кампании”; „Разрешаване на конфликти и управление на кризите във взаимоотношенията”; „Мотивационен тренинг за успешна професионална реализация”; „Здравословният начин на живот и полезни навици”; „Икономическите условия за стартиране на бизнес инициативи”; „Подготовка и управление на проектния цикъл”. В обученията се включиха 125 младежи, представители на целевата група.

Община Гоце Делчев: Средно месечният брой на безработните младежи до 29 г. е 163. Делът е 13.6%. Разпределението на безработните младежи до 29 г. по наблюдаваните професионални групи показва, че най-многобройна и с най-голям относителен дял продължава да е групата на регистрираните младежи без квалификация – 71.5%. Следва групата с работническа професия – 15.4% и с най-малък дял са специалистите 13.1%.

В образователната структура младежите до 29 г. с основно и по-ниско образование запазват най-голям относителен дял – 43.0%, следват безработните младежи със средно общо образование – 29.2% и средно специално и професионално образование – 17.8%. С най-малък дял през периода са младежите с висше образование – 10.0%. Продължително безработните до 29 г., регистрирани в бюро по труда, са 32 младежи средно месечно. Те съставляват 19.6% от общия брой на безработните младежи до 29 г.

Община Сандански:

В Дирекция “Бюро по труда”- Сандански за община Сандански са регистрирани общо 1302 безработни, като от 19 до 29 години регистрираните безработни младежи са 297, като 108 от тях са започнали работа и броя на останалите младежи – 189 е 14.52% или с 1.01% по-малък ръст на безработните спрямо 2015 год.

От изнесените по-горе данни е видно, че най-голям е дела на безработните във възрастовата група от 25 до 29 години, като преобладават тези със средно образование.

През 2016 година младите хора на възраст до 29 години, проявили инициатива за развитие на собствен бизнес е преди всичко в сферата на животновъдството. Към министерството на земеделието и храните като млади фермери са подали документи 65 лица. Все още предприемачеството е слабо застъпено. Основната причина за това е липсата на опит и средства на развитие на собствен бизнес.

Публичните услуги в подкрепа на младите хора в Сандански все още не са с необходимото качество и не достигат до всички нуждаещи се, особено до младите роми и младежите в отдалечените райони на града и селата.

От месец май 2016 год. е назначен младежки медиатор, което е крачка напред в посока на приобщаването, на оказване помощ и мотивация на активно незаети млади хора.

Има приета с решение на Общински съвет град Сандански Наредба за насърчаване децата и младежите с изяви дарби. С решение на Общински съвет е учредена и награда за най-добър спортист на годината, най-добър ученик на годината /ЗПГ/. С целогодишна стипендия от 100 лв. месечно е подпомогната една ученичка от 8

клас, класирана през 2016 год. на Националната олимпиада по история, а 5 ученика на възраст от 15-16 год. са подпомогнати еднократно със 150 лв. Стимулиране участието на младежи в олимпиади и състезания е доказана практика за община Сандански, която дава много добри резултати. Ежегодно се награждават на 100 ученика за постигнати високи резултати в областни и национални състезания и олимпиади.

Домът на културата, Народно Читалище „1919”, Фондация „Идеи и ценности”, Клубовете за модерни танци и др. предлагат различни форми – школи, курсове, клубове, формации, в които младите хора се обучават и развиват своите таланти, дарби и умения. Участват в организирането на общински, национални и международни изяви, конкурси и фестивали, инициират дейности и ги реализират. Ежегодно участват в множество международни арт инициативи. Носители са на много престижни награди.

Традиционни са ежегодните концерти, които Община Сандански организира с участието на млади дарования - лауреати на национални и международни фестивали и конкурси в навечерието на празници като: 24 май, Празника на града, Великденските и Коледните празници и др., залегнали в Културния календар на общината.

Община Сатовча:

Броят на регистрираните безработни лица в община Сатовча към м. декември 2016 год. е 905 лица или 14,1%, в това число безработни до 29 годишна възраст- 177 лица или 19,6%.

Официална информация за самонаети млади хора няма към момента, тъй като голяма част от тези лица са в сивия сектор на икономиката т.е. работят без да се самоосигуряват.

Петима младежи са наети от шивашки фирми.

Община Струмяни:

Педагози и социални работници работят сред младежите от ромски произход в подпомагане и предлагане на консултантска помощ за семейно планиране и развитие на устойчиви семейни модели сред младите хора, включително и за развитие на умения за добро и отговорно родителство. Проведени са беседи по въпросите на сексуалното здраве, превенция на нежелана бременност и на сексуално предавани инфекции.

Младите хора се подпомагат от трите читалища на територията на общината за приобщаването им към ценностите на обществото, културата и изкуството, а за предотвратяване на противообществени прояви работи консултативен кабинет към МКБППМН . За организиране на свободното време и стимулиране на неформалното обучение на младите хора се провеждат различни мероприятия в трите читалища, консултативен кабинет и детски футболен клуб .

Приоритет III. Спорт и здравословен начин на живот.

На територията на **Община Банско** има сформирани 7 спортни клуба по различните видове спорт:

- „Ски клуб-Банско” предлага три направления на зимните спортове- алпийски дисциплини, ски-бягане и биатлон.

- Таекуон до клуб”Хоук”-Банско,
- Спортен клуб „Кик бокс-Банско”,
- Спортен клуб по Бадминтон,
- Футболен клуб-Банско,
- Спортен клуб „Армспорт-Банско”,
- Сдружение ”Тенис клуб Еделвайс”.

Около **500 деца и младежи** спортуват активно в различни спортни форми – спортни клубове, секции, школи. От тях **104 са активни, картотекирани състезатели** от Ски-клуб Банско.

Община Белица: Създаването на условия за системни спортни занимания на деца и младежи в свободното време е приоритет за общинското ръководство, учителските настоятелства и останалите институции и организации на територията на Община Белица.

На територията на община Белица са регистрирани 2 спортни клуба-Спортен клуб „Четири лапи” - гр. Белица и ФК „Белица 2105”- гр. Белица, в който са включени и младежи до 29 години. Финансово община Белица подпомага дейностите на футболен клуб „Белица 2015”.

През лятото на 2016 г., 50 броя младежи от 19 до 29 г. се включиха в първия национален любителски крос „Мечи крос - Белица – 2016” организиран от община Белица и местното читалище, с две дистанции – на 7,2 и на 12,7 км. и маршрут от центъра на гр. Белица до Парка за танцуващи мечки.

Община Благоевград:

По данни на община Благоевград в организираниите ученически игри за общообразователните училища за учебната 2015/2016 г. в четирите етапа на игрите, във възрастовите групи V – VII, VIII – X, XI – XII клас / 15-18 години/, участие са взели 138 отбора. Състезанията се провеждат по осем вида спорт – баскетбол, волейбол, футбол, хандбал, тенис на маса и шахмат, бадминтон и лека атлетика. 53 Спортни клуба развиват дейност на територията на Община Благоевград. Община Благоевград подкрепя финансово спортните клубове чрез действащите Правила за условията, критериите и реда за финансово подпомагане на спортните клубове в община Благоевград, както и на част от клубовете се предоставя безвъзмездно спортна база.

През 2016 година бе организирана АНТИСПИН кампания, включваща разпространението сред младежката общност на илюстрирани информационни материали и провеждане на поредица от беседи в училищата на територията на Благоевградска област.

В детските градини и училищата в **Община Гоце Делчев** и част от населените места в общината са регистрирани здравни кабинети, в които медицинските специалисти оказват първа долекарска медицинска помощ на децата и учениците. На територията на общината функционират 1 заведения за болнична и 3 извън болнична помощ.

Здравни специалисти ежегодно изнасят лекции на учениците относно здравословния начин на живот и хранене. Във връзка с превенция на тютюнопушенето и употребата на алкохолни и наркотични вещества, ежегодно се провеждат различни информационни кампании, включващи раздаване на листовки и брошури.

Богата и разнообразна е спортната дейност в община Гоце Делчев. В 9 спортни клуба и 6 аматьорски футболни клуба имат възможност да спортуват и да се развиват учениците и младежите от общината. Налице са и спортни обекти за масов спорт – две външни фитнес площадки, футболен стадион, 5 футболни игрища, едно частно игрище, спортни площадки в училищата и многофункционална спортна зала.

Община Разлог:

Млади хора, практикуващи спортни дейности;80%

Ниво на информираност и придобити умения и знания за здравословен начин на живот.85%

На територията на **Община Сандански** има сформирани 25 спортни клуба по различните видове спорт с над 400 участници. Младите хора в града имат възможност да спортуват активно при изявено желание от тяхна страна, според личните им предпочитания. Разполагаме със спортни площадки, физкултурни салони, съоръжения, плувен басейн, зала по борба и тренъори. С всяка изминала година спортните резултати и постижения бележат ръст. За учебната 2016/2017 год. учениците в Спортното училище в града се увеличиха с 23 ученика спрямо 2015 год.

През 2016 год. Общината спечели проект за изграждане на Спортна зала на стойност 2мил. и 300 хил. лв. Почти на всички спортни съоръжения в населените места

извън града са извършени рехабилитационни дейности, като политиката в тази посока продължава. Доказателство за това са гласуваните средства за капиталови разходи обновяване на спортните бази. Благодарение на това младите хора спортуват активно и чрез различните спортни занимания младите хора развиват ценни физически и психически качества, осъществява се превенция на заболявания, както и превенция на противообществените прояви и престъпността.

Особено активно протичат ученическите спортни игри по спортовете футбол, баскетбол, волейбол, лека атлетика, бадминтон, шах, където общия брой на участниците наброява над 200 ученика.

Община Сатовча:

През 2016 год. в община Сатовча беше проведена общинска спартакиада, в която взеха участие младежи от четирите гимназии в общината, а също така и младежи от училище от гр. Стара Загора. Ученици от гимназията с. Кочан взеха участие в областни състезания по тенис на маса, волейбол и футбол Също така група от училището с. Кочан взе участие в Националното състезание по изкачване на стълбите към връх Шипка. Активно участие вземат младежи от всички населени места по време на организирани футболни турнири по случай празника на населените места- Сатовча, Кочан, Вълкосел, Туховища, Годешево. Всяка година младежи от общината участват в организиран поход до м. „Майоров гроб”

Община Струмяни:

Проведени са следните спортни мероприятия: състезание по спортен риболов; турнир по футбол; турнир по баскетбол; турнир по волейбол; турнир по тенис на маса; пикник сред природата.

Подети са инициативи за повишаване на нивото на информираност и придобиване на умения и знания за водене на здравословен начин на живот.

Пример: презентация на тема „Здравословен начин на живот“.

Дирекция „Профилактика на болестите и промоция на здравето” към Регионална здравна инспекция – Благоевград реализира дейностите си на базата на Националната здравна стратегия „По-добро здраве за по-добро бъдеще на България”. Основната стратегическа цел на стратегията е промоция на здраве и профилактика на болестите.

С цел превенция на рисковите фактори на жизнената среда и повишаване нивото на информираност и придобиване на знания и умения за здравословен начин на живот сред младите хора на територията на областта ежегодно се провеждат дейности по:

1. **Профилактика на наркоманиите** под ръководството на специалисти от Общински съвет по наркотични вещества- гр. Благоевград;
2. **Превенция и борба с диабета.**
3. **Превенция и контрол на ХИВ/СПИН.**
4. **Превенция на „Ранни бракове“**
5. **„Здравословно хранене“**
6. **„Здравна и лична хигиена“.**

Приоритет IV. Превенция на социалното изключване на млади хора в неравностойно положение

Социалните услуги в общността за подкрепа на младите хора са Център за обществена подкрепа - работа с психолог, соц. работник, логопед- в Благоевград- 40 места, Гоце Делчев - 40 места и Якоруда - 20 места; Център за социална рехабилитация и интеграция - Банско- 15 места, с. Долна Градешница, общ. Кресна - 25 места

Дневен център за лица над 18 години с увреждания - в област Благоевград са в гр. Банско, Благоевград, гр. Гоце Делчев, с. Марчево, общ. Гърмен, с. Долна

Градешница, общ. Кресна, гр. Разлог, гр. Сандански, гр. Симитли с общ капацитет - 215 места.

Социална услуга след специализираните институции в област Благоевград е Наблюдавано жилище - Благоевград с капацитет 6 места. В областта има 12 Защитени жилища за лица на 18 години с увреждания в гр. Банско, Благоевград, с. Марчево, общ. Гърмен, с. Вълково, общ. Сандански, гр. Симитли, с. Раздол, общ. Струмани с общ капацитет - 95 места

В **Община Банско** функционират следните заведения за социални услуги, подходящи за деца и младежи от 18 до 25 годишна възраст :

- Дневен център за деца/лица с увреждания «Здравец»,
- 4 защитени жилища за лица с лека умствена изостаналост след 18 години,
- Социално предприятие за производство на хартиени пликосе – 6 бр.

младежи.

- Център за социална рехабилитация и интеграция за деца и младежи.

Социалната услуга „*Наблюдавано жилище*“, която подпомагаше младежи, напускащи различни видове специализирани институции и социални услуги от резидентен тип, беше закрыта. Това затрудни подкрепата на лица, нуждаещи се от помощ и социална грижа. *Общинският съвет по социално подпомагане и услуги* обсъжда възможности за откриване на нови социални услуги в общината.

Центърът за социална рехабилитация и интеграция осигурява подкрепа на деца и младежи в неравностойно социално положение, чрез предоставяне на възпитателни, психологически и социални услуги, обезпечавачи техните възможности за справяне с трудностите, свързани както с интеграцията им към общността, така и с успешната им професионална и личностна реализация.

Тенденцията е по посока все по-често включване на децата и младежите от общинските социални заведения в публични обществено-културни мероприятия, с цел постигане на по-добра социална интеграция.

За осигуряване нормален начин на живот, здравословна и благоприятна социална среда за уязвимите и рискови групи в т.ч. младежи от 15 до 29 години, в **Община Белица** има разработена стратегия за развитие на социални услуги, която е в съответствие с заложените цели и приоритети на Областната стратегия. Основните социални услуги, които се предлагат на територията на община Белица са насочени към следните групи: услуги за деца и младежи; услуги за възрастни лица и стари хора; услуги за деца и лица с увреждания. От обществената трапезария за социално слаби лица през 2016 г. година 10 лица на възраст до 29 год. получават безплатен обяд, 5 лица младежи от 15 до 29 г. с увреждания са включени в проект „Нови възможности за грижа“, като получават услугата „личен асистент“.

Продължава да се предоставя и социална услуга, чрез осигуряване на превоз от понеделник до петък на 3 лица от 15 до 29 г. с умствена изостаналост до специализиран Дневен дом за деца и младежи с умствено изоставане „Здравец“ в гр. Банско. Тази дейност възлиза около 6-8 хил.лв. годишно от собствените средства на общината.

За улесняване на хората в неравностойно положение в общината са изградени рампи за придвижване на хора с физически увреждания - в сградата на общината, в сграда в която работят експерти от Д „БТ“; Д „СП“ и Общинска служба „Земеделие“.

В учредения Клуб на инвалида от 85 лица, 10 - ма са младежи от 18 до 29 год., които участват и се включват в социалния живот, посещавайки 2 пъти седмично информационния център по различни организирани срещи, мероприятия, тематични разговори. По ОПРЧР след реализиран проект по схема „Помощ в дома“ за период от 1 година са продължили работа като „Личен асистент“ 7-ма младежи до 29 г.

Община Благоевград:

Социални услуги в общността (включително от типа подкрепа, придружаване, менторство), подходящи за млади хора на възраст от 18 до 25 години в риск, особено за интегрирането им с мерките за закрила на детето;

Социалните услуги в общността, които приоритетно се предоставят на младите хора, напускащи специализирани институции са: „Преходно жилище”, „Защитено жилище” и „Наблюдавано жилище”. В *Наблюдаваното жилище* са настанени младежи (капацитет до 6 младежи), излизащи от институции и на които им предстои да водят независим начин на живот. Към момента с помощта на специалисти почти всички деца са изведени от Наблюдаваното жилище, работят имат своя квартира и водят самостоятелен начин на живот.

Преходното жилище е форма на социална услуга, в която хората водят независим начин на живот, подпомогнати от професионалисти с цел подготовка за извеждането им от специализирана институция. Услугите, предоставяни в Преходните жилища са предназначени за деца и младежи на възраст от 16 до 18 г. или до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст. В „преходното жилище“ се приемат лица от специализирани институции, които се нуждаят от подкрепа за социална интеграция и професионална реализация при прехода към самостоятелен независим живот без семейна подкрепа.

Община Гоце Делчев работи усилено в посока разширяване на социалните услуги за деца и младежи лишени от родителска грижа и деца и младежи с увреждания. В Община Гоце Делчев се предоставят следните социални услуги:

- Дневен център за възрастни с увреждания – гр. Гоце Делчев с капацитет 30 места.
- Девен център за деца и младежи с увреждания – гр. Гоце Делчев с капацитет 50 места.
- Център за обществена подкрепа – гр. Гоце Делчев с капацитет 40 места.
- Дом за деца лишени от родителска грижа – гр. Гоце Делчев с капацитет 40 места.
- Преходно жилище – гр. Гоце Делчев с капацитет 8 места.
- Дом за стари хора – гр. Гоце Делчев с капацитет 24 места.
- ЦНСТ за възрастни с умствена изостаналост – гр. Гоце Делчев с капацитет 14 места.
- ЦНСТ за възрастни хора с деменция – гр. Гоце Делчев с капацитет 14 места.
- ЦНСТ за деца и младежи – гр. Гоце Делчев с капацитет 14 места.
- Кризисен център.

В община Гоце Делчев се предоставят и други услуги в общността, а именно социална услуга за приемна грижа. Община Гоце Делчев е една от 83-те общини в България, която работи по проект „И аз имам семейство”, като партньор на Агенция за социално подпомагане. Основната цел на проекта е да се подкрепи процеса на деинституционализация на деца, като се създаде и реализира устойчив модел за развитие на заместваща семейна грижа за деца, настанени в специализирани институции и на деца в риск от изоставяне. По проекта в момента има 20 приемни семейства, които са утвърдени със заповед от Комисия по приемна грижа, двама кандидат-приемни родителя, които са в процес на проучване и оценка от Екипа по приемна грижа. Община Гоце Делчев е наела 57 човека по национална програма „Личен асистент“ като тази програма предлага заетост на безработни, които да се грижат за хора инвалиди и в края на годината Община Гоце Делчев назначи 47 човека по програма „Нови възможности за независим живот“.

В **Община Сандански** функционират следните социални структури, които предоставят услуги, подходящи за лица на възраст от 18 до 25 годишна възраст:

- Дневен център «Света Неделя»
- Дневен център за възрастни с увреждания
- Дневен център за възрастни с психични увреждания
- Защитено жилище – предстои настаняването на 8 ползватели на услугата
- Център за настаняване от семеен тип с капацитет 12 човека + 2.

В **Общинска администрация- Сатовча** при изготвянето на проекти със социална насоченост винаги е поставяла на първо място грижите за децата и

младежите. През 2016 год. бяха внесени два проекта – „Активно включване” и „Социална концепция” и започна да се реализира проект „Независим живот”.

По проект „Независим живот” бяха включени 5 човека на възраст от 18 до 25 години.

На територията на общината няма специализирани институции за млади хора.

Община Струмяни:

Предприети са целенасочени мерки за социално подпомагане и социално включване на младите хора на възраст от 18 до 25 години;

По превенция на социалното изключване на младите хора в неравностойно положение работи консултативният кабинет към МКБППМН, където получават консултации, допълнителна социално-правна подкрепа и съдействие за социално включване.

Подпомагане на социалната адаптация и повишаване на пригодността за заетост на младежите в неравностойно положение се осъществява основно по Националните програми за заетост и по ОП.

Социални услуги в общността (включително от типа подкрепа, придружаване, менторство), подходящи за млади хора на възраст от 18 до 25 години в риск няма. Развитие на социалните услуги за млади хора в специализираните институции, насочени към подготовка за извеждането и интегрирането им в общността също няма.

Приоритет V. Развитие на младежко доброволчество

Доброволството дава множество възможности на младите хора да изразят своя порив към хуманност и грижа за другите, както и да се утвърдят общочовешките ценности сред младото поколение. Българският младежки Червен кръст е организация с утвърден облик, обществен авторитет и капацитетни възможности, които я превръщат в подходяща алтернатива за обществена изява на младите хора.

По въпросите на доброволството на територията на **Община Банско** работят активно следните организации:

- училищата,
- Български Червен кръст,
- Сдружение «Избор» за оказване помощ и подкрепа на деца с увреждания.
- Ротъракт клуб Банско-Разлог

Най-активни в проявите на младежко доброволчество са учениците от средните училища – ПГССТ, ПГЕЕ, ПЛТГ.

БЧК Банско има изградени 3 клуба, като един от тях е младежки и включва главно средношколци. Тяхната дейност е насочена към най-уязвимите групи деца и млади хора в тежко социално положение. Броят на младежите доброволци е 36.

По повод международния ден на доброволеца, в **Община Благоевград** бе организирана младежка работна среща с привличане на широк кръг млади хора с цел популяризиране на доброволството. По време на срещата бяха обсъдени доброволчески инициативи като чудесен начин на младежите да помогнат на местните общности в нашата страна или в чужбина, като в същото време развиват нови умения и създават приятелства. По повод Световните дни за младежка активност бе организиран Младежки фестивал на ученическите таланти и младежки турнир по тенис на маса.

Общински съвет на децата – гр. Гоце Делчев е неформална представителна младежка структура към **Община Гоце Делчев**. Състава на общинския съвет се осъществява на доброволчески принцип. Те се включват активно в каузи и дейности свързани с младежките дейности. Работят по програми на фондация „Партньори България“ и се включват в проекти на „УНИЦЕФ“.

Български младежки червен кръст- клуб Гоце Делчев има около 35 доброволци, които работят за популяризиране на доброволческата дейност сред връстници, активизиране дейността по превенция на зависимости и болести, предавани по полов път, организиране на благотворителни акции в подкрепа на деца и младежи в неравностойно положение. Осъществяват и подкрепа на възрастни и самотни хора чрез работа в интервенционните запаси.

Община Разлог: Българските младежи, участващи в международното младежко доброволчество; 1%

По въпросите на доброволчеството на територията на **Община Сандански** работят активно следните организации:

- Българският младежки Червен кръст
- Фондация “Добра майка, добро дете”
- Фондация «Надя»
- НПО «Център за професионално обучение»
- Младежки неформални организации активно се включват в организирането на фестивалите, провеждани на територията на общината.

Българският младежки Червен кръст е организация с утвърден облик, обществен авторитет и капацитетни възможности, които я превръщат в подходяща алтернатива за обществена изява на младите хора.

Българският младежки Червен кръст - Сандански реализира разнообразни проекти, програми и дейности, насочени към най-уязвимите групи деца и млади хора, както и пострадали от природни бедствия. Дейността е насочена преди всичко към дарителството, здравното образование, доброволчеството и хуманността.

Изработват се бюлетини, виртуални страници, инфо-стена, забавно-музикални програми за СПИН в училище.

Извън обхвата на учениците МЧК разпространява полезна информация и сред обществеността и младите хора чрез съвети за превенция, за контрацепция /чрез раздаване на презервативи/ и брошури, символични ленти и материали за места и начини относно профилактиката на СПИН.

Не са малко инициативите в подкрепа на млади майки и семейства в борбата им с болести като рак, ДЦП.

С особено внимание и грижи МЧК засвидетелствува и учениците от основните учебни заведения, за които членовете на младежката организация са един достоен пример за подражание.

Доброволците на БМЧК – Сандански са предимно в ученическа възраст. Липсата на големи университети в нашия град затруднява привличането на доброволци над 18 години. Въпреки това, БМЧК се адаптира успешно към динамично променящата се среда, като привлича нови членове и доброволци, утвърждава своя авторитет и престиж сред децата и младежите в областта и е предпочитана алтернатива за пълноценната им обществена изява.

БМЧК – Сандански успя да изгради постоянен състав от добре обучени и висококапацитетни кадри, които увеличават и укрепват авторитета на организацията на местно и национално ниво.

Новото в дейността на младежите от клуб «Пара медици» към Гимназия «Яне Санданаски» е получилите 6 –ма младежи СЕРТИФИКАТИ за оказване на първа помощ.

С изключителен интерес се възприе от младите хора и Проекта «ГРАД НА СЛЪНЦЕТО», началото на който бе положено есента на 2016 год. Проекта има за цел да разгърне мащабна инициатива за подобряване цялостния естетически облик на нашия град /доброволно разчистване на дворовете и прилежащите части от тротоари, направа на декоративни огради от гражданите и начало на обгрижване на пространствата между жилищните сгради. В инициативата взеха участие 18 младежи от 2 учебни заведения и 6 младежи от града на възраст от 20-23 год.

Към **Общинска администрация- Сатовча** има сформирана противопожарен доброволчески отряд, където участват трима младежи.

Приоритет VI. Повишаване на гражданската активност

Гражданската активност на младите хора е важна за нашето общество. Младите хора се интересуват главно от социалните и икономическите проблеми на общността, в която живеят, от реалните възможности за собствената си реализация и личностно развитие тук в родината. Не са много тези, които се интересуват от политика и от начините за участие в нея.

Много често младите хора изразяват несъгласието си с бюрократичната природа на институциите, като ги бойкотират именно по време на избори. Тази нагласа естествено търпи и промяна. Младежите понякога открито демонстрират своето безразличие, но има и такива, които умеят да изразяват мнение, да формират собствена гражданска позиция и да проявяват обществена активност.

Готовността за участие в избори, национални и местни, бележи ръст при последните избори

Община Банско: на 8.04.2014г. е учреден *Младежки консултативен съвет*, като неформален помощен орган към общинската администрация. Работата на Съвета подобри информираността сред младите хора за провежданата политика в сферата на образованието, здравеопазването, спорта, културата и инициира изявата на тяхната позиция по тези въпроси.

Община Разлог:

Участие на младите хора при решаване на младежките проблеми;95%

Избирателна активност на младите хора в национални, местни и европейски избори 90%.

Община Сандански:

Проблемът с избирателната активност на младите хора е реално съществуващ и важен за нашето общество. Младите хора се интересуват активно от политика, но начините за участие в нея през съществуващите канали и организации, са им малко или много скучни или чужди. Те предпочитат сами да се представляват и да се организират.

Много често младите хора изразяват несъгласието си с бюрократичната природа на институциите, като ги бойкотират именно по време на избори. Тази нагласа естествено търпи и промяна. Младежите понякога открито демонстрират своето безразличие, но е наложително да работят в посока изграждане на гражданска позиция и повишаване своята активност.

Община Сатовча:

Към ОБА- Сатовча има създаден младежки съвет, който взема активно участие при изготвяне на планове, програми и дейности свързани с младежка тематика.

Младежите от община Сатовча вземат активно участие по подготовката и провеждането на избори, като те са от групата с най-висока избирателна активност.

Приоритет VII. Развитие на младите хора в малките населени места и селските райони

Достъпът до информация в малките населени места и селските райони се осъществява чрез кметствата и кметските наместничества. Важно е да се отбележи, че интернетът вече е достъпен и в най-малките селища.

По отношение възможностите за прекарване на свободното време, общините поощряват читалищните настоятелства по селата да приобщават млади хора към

дейностите на читалищата. Спортуването на неформални групи се стимулира и чрез организиране на общински турнири.

Възможностите за професионална и личностна реализация са ограничени - малък е броят на назначените на работа в селата. Голяма част от тях са принудени да търсят работа в големи градове или извън пределите на родината.

Професионалната и социална реализация на младите хора в малките населени места и селските райони е свързана преди всичко с реализацията в секторите земеделие, търговия, животновъдство, шивашка промишленост, селския туризъм; участие в самодейни читалищни колективи.

Приоритет VIII. Развитие на межкултурния и международния диалог

Стремежът е непрекъснато да се създава благоприятна среда за насърчаване на межкултурен и международен диалог, чрез които се осъществяват размяна на мнения между индивиди или групи с различен етнически, културен, религиозен и езиков произход и наследство, въз основа на взаимно разбиране и уважение.

През 2016г. *осъществените фестивали* на територията на **Община Банско** са **девет (9)** Те се превърнаха в истинско пространство за межкултурен обмен, във фактор за устойчиво регионално и градско развитие:

1. Национален фолклорен фестивал „*Между три планини*”,
2. Международен фестивал на изкуствата „*Утринни звезди*”,
3. Международен „*Джаз фестивал*”,
4. Световен конкурс за детска рисунка „*Малък Зограф*”-2016.
5. Международен турнир по спортни танци „*Bansko Open 2016*”.
6. Фестивал на балета и операта „*Банско Опера фест 2016*”,
7. Филмов фестивал/ на планинарския филм/ 2016г.
8. Фестивал на балканската музика „*Бохеми Банско*”,
9. Музикален фестивал „*Банско Бийт*”.

Община Разлог:

Активност и участие на младите хора в международните образователни програми; 70%

Активност на младите хора по програма „Младежта в действие”. 50%

Община Сандански:

Община Сандански работи непрекъснато за създаване на благоприятна среда за насърчаване на межкултурния диалог, чрез който се осъществяват размяна на мнения между индивиди или групи с различни етнически, културен, религиозен и езиков произход и наследство въз основа на взаимно разбиране и уважение.

И през 2016 г. осъществените фестивали на територията на Община Сандански са четири. Броя на участващите млади хора в тях надхвърли 400. Те се превърнаха в истинско пространство за межкултурен диалог, във фактор за устойчиво регионално и градско развитие:

- Международния фестивал „Пирин фолк”
- Балкански фестивал – гр. Сандански /от държавите: Румъния, Сърбия, Гърция, Македония, Малта, Франция, Италия, Испания, Швеция/
- Международен фолклорен фестивал „Песни от извора”
- „Децата на Сандански пеят и танцуват”

В същото време учебните заведения направиха много за подпомагане мобилността на младите хора и участието им в европейски и международни културни форуми, за които общината предоставя необходимите рекламни материали. Това са

преди всичко участници в различни проекти с държави от ЕС от средните учебни заведения в града, като техния брой надхвърля 180 ученици.

Община Сатовча:

Гимназията в с. Сатовча участва активно в две международни образователни програми през 2016 год., като нейни партньори в тези програми са училища от Румъния, Испания и Франция.

Чрез вестника на община Сатовча е дадена подробна информация относно програма „Младежта в действие”

Община Струмяни:

Двама младежи до 29 години от община Струмяни взеха участие в проект за младежки между-културен обмен в гр. Будапеща, Унгария през м. ноември 2016 година. Отбелязана е активност на младите хора по програма „Младежта в действие”.

Приоритет IX. Повишаване на ролята на младите хора в превенцията на престъпността

За превенция на престъпността сред младите хора на Област Благоевград се работи в координация с Детската педагогическа стая, Прокуратурата, отдели „Закрила на детето” към дирекциите „Социално подпомагане”, училищните ръководства и настоятелства, кметовете на общини и на кметства, ОД на МВР, РУО Благоевград и т.н.

Ръководствата на общините се стремят към диалог и взаимодействие между младите и местната власт, както и с НПО, медии и с други организации и институции за превенция на престъпността сред младежите.

Изводите, които правят работещите в системата за борба с противообществените прояви и престъпления сред подрастващите, е че най-добрата превенция на вредните влияния, зависимости, поведенчески аномалии се постига с адекватни образователно-възпитателни дейности и с обединените действия на всички държавни институции.

Община Банско: Правонарушенията, извършени от млади хора през 2016 година, са **4** на брой. От тях:

- 2 престъпления, извършени от непълнолетни 14-18годишни,
- 2 противообществени прояви, извършени от непълнолетни.

Община Благоевград:

През 2016 г. Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни е образувала 72 възпитателни дела. През МКБППМН са преминали 60 деца, като от тях: 39 са извършители на една проява, 10 – имат по 2 прояви, двама – с 3 прояви, девет – са с повече от две правонарушения.

През изминалата година МКБППМН е наложила 85 възпитателни мерки.

2. В изпълнение на основната цел на Комисията – намаляване на детската престъпност – превантивната дейност на МК, осъществена в училищата, бе насочена към:

- Превенция на противообществените прояви;
- Превенция на зависимостите към алкохол и наркотици;
- Превенция на насилието и агресията сред подрастващите;
- Превенция на общите и специфични предпоставки за кибертормоз сред учениците;

Формиране на обществено приемливи ценности и модели на поведение – учебни, спортни и други постижения.

Ученици от VII СУ, СУИЧЕ, VIII СУ, IX ОУ, III ОУ, VI СУ бяха включени в интерактивни занимания, спортни празници, беседи, презентации /около 1700 деца/.

За оптимизиране на дейността на МКБППМН допринася и усъвършенстването на координацията между институциите и неправителствения сектор.

В **Община Гоце Делчев** действа Местна комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни лица. За 2016 година бяха образувани общо 18 възпитателни дела. Към МКБППМН действа Консултативен кабинет, към който е назначен психолог, а 8 обществени възпитатели работят за коригиране на поведението на деца с противообществени прояви. През 2016 г. се проведеха различни превантивни дейности: МКБППМН реализира на територията на общината проект за „Развитие на детското участие“ в които проект се включиха активно и „Общински съвет на децата“. С оглед дългата лятна ваканция и невъзможността на родителите да имат контрол над децата МКБППМН организира, лятна програма за ангажиране на свободното време на децата, , насочено към осмисляне на свободното време на учениците. За първа година деца с противообществени прояви на възраст от 14 до 18 години доброволно се включиха в дейности по облагородяване на общински терен, като положиха обществено-полезен труд съвместно с обществени възпитатели и родители. Представители на МКБППМН активно работят и изпълняват и залегналите цели и задачи.

Община Разлог:

Правонарушения, извършени от млади хора; -образувани са 20 възпитателни дела за кражби.

Пътнотранспортни произшествия с участие на млади хора. 1%

Община Сандански:

През 2016 год. МКБППМН е образувала 24 възпитателни дела с 24 правонарушители, от които 21 момчета и 3 момичета. В сравнение с 2015 г. делата са се увеличили със 7, но правонарушителите са се увеличили с 8 души /32/. В годишния отчет на комисията се правят няколко извода: Последните три години се увеличава броят на малолетните и непълнолетни лица - извършители на противообществени прояви и престъпления. Те се изразяват преди всичко в кражби, хулигански прояви, противозаконно отнемане на МПС и притежание на наркотични вещества.

МКБППМН насочва работата си по посока подкрепа и помощ на родителите, което рефлектира и върху възпитанието на децата. Добрите резултати, свързани с намаляването на детската престъпност, са свързани с превантивната дейност, която осъществява комисията и инспектори от Детска педагогическа стая. Тя се изразява в организирането и провеждането на индивидуални и групови консултации с деца и родители, информационни кампании по превенция употребата на наркотични вещества, асоциално поведение, трафик на хора, изработване на информационно-образователни материали, посещения в училища, обмен на информация между институциите, свързани с подкрепа на деца.

ОКС с Превенцията на трафика на хора сред ромското население съдейства на Националната конференция за борба с трафика на хора.

Изводите, които правят работещите в системата по превенция на противообществените прояви и престъпления сред подрастващите е, че най-важното е превантивната работа, която трябва да се осъществява.

Община Сатовча:

През 2016 год. имаме пет сигнала за извършени правонарушения от млади хора и заведени три възпитателни дела- за кражба на кола, шофиране без свидетелство за правоуправление и притежание на канабис.

През 2016 год. има три ПТП с участие на млади хора.

Община Струмьяни:

Превантивната работа се осъществява по Програма за превенция на асоциалното поведение, която включи различни дейности. Основна част от нея са информационни срещи, дискусии, спортни състезания , музикални събития.

Към Комисията за МКБППМН работеха пет обществени възпитатели, които осигуриха непрекъснатата работа на Консултативния кабинет и постоянен контакт с училището.

Местната комисия работи в тясно сътрудничество с инспекторите ДПС, органите по образованието, дирекция „Социално подпомагане” и отдел „Закрила на детето”.

Аналитичната справка е изготвена на базата на информацията, получена от община Банско, Белица, Благоевград, Гоце Делчев, Гърмен, Разлог, Сандански, Сатовча, Струмьяни.